

978

שבת תשע"ה

אור הזוהר

שאלות ותשובות בבית דין של מעלה

חלק ט **חלק 6**

ספר הזוהר הקדוש

לתנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א

כְּשֶׁהֵנָּה מְקַדֵּישׁ דְּקָה בְּלִבְד לְלִמּוּד דְּף זֹהַר
וּמְצַטְרֵף לִ-250,000 לִזְמַנֵּי הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ
נִחְשָׁב כְּאִלוּ אֵתָּה מְסִיִּים 250,000
פְּעָמִים כֹּל סֵפֶר הַזֶּהר!!!

עַל כֵּן כָּל אֲדָמוּר, רֹאשׁ יְשִׁיבָה, רַב עֵיר,
רַב שְׂכוּנָה, רַב בֵּית מִדְרָשׁ, מְגִיד שְׁעוֹר שֶׁל
דְּף הַיּוֹמִי, מְלַמֵּד, יִקַּח בְּחֻשְׁבוֹן אֵיזָה נַחַת
רוּחַ הוּא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת לְהַקְבִּי"ה, וְלִהְיִיל
אֵת עִם יִשְׂרָאֵל מִכָּל הַצְּרוֹת בְּלִמּוּדוֹ זֹהַר
הַקְּדוּשׁ דְּף הַיּוֹמִי דְּקָה אַחַת עִם הַצְּבוֹר.

תְּפִילָּה קְצָרָה לְאוֹמְרָה קֶדֶם הַלִּמּוּד:

לְשֵׁם יְהוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהָ, בְּדַחֲלוֹ
וְרַחֲמוֹ, וְרַחֲמוֹ וְדַחֲלוֹ, לִיחְדָּא שֵׁם יו"ד ק"י
בְּנֹא"ו ק"י לְאִקְמָא שְׂכִינְתָהּ מַעֲפָרָא, וְלַעֲלוֹ
שְׂכִינַת עוֹנָג אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא
טְמִיר וְנִעְלַם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הַרִינִי מִקְשָׁר
עֲצָמֵי בְּלִמּוּד הַקְּדוּשׁ הַזֶּה לְנִשְׁמַת כָּל הַתְּנַאִים
הַצְּדִיקִים הַקְּתוּבִים בְּזוֹהַר הַקְּדוּשׁ וּבְרֵאשֵׁם
הַתְּנַא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְרַבִּי אֶלְעָזָר
בְּנֵי, לְמַעַן שְׁמוֹ בְּרַחֲמֵהּ לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיֹאצְרֵנוּ
וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בְּרַחֲמֵי, וּבְהַדְרִין סְפָרָא סְפָר הַזֶּהר,
יִפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי. יְרָאָה אֵל עַבְדֶּיךָ
פְּעִלָּה וְהַדְרָךְ עַל בְּנֵיהֶם.

יְהִי נַעַם אֲדָנֵי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ פּוֹנְנָה
עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָה. [ב' פְּעָמִים], (סוּד ה')

לימודו בכל יום מחוברת זו שבידכם,
וכך תזכו לסיים את כל ספר הזוהר הקדוש
בדקה בלבד

נשיא ארגון "מפעל הזוהר העולמי"

מחברים של
למעלה מאלף ספרים

מפעל הזוהר העולמי

סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים

ha-zohar.net • allzohar.com • ha-zohar.com • ha-zohar.info •
dzss.org • dafzoharyomi.com • dailyzohar.com • unityzohar.com

ט"ו 580454064

גדולי הדור בסקו! תרמו למפעל הזוהר העולמי (ישירות לרפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל
על ידי חלוקת דפי הזוהר היומני ספרים ועלונים חנים על: 0527651911 - www.ha-zohar.info

וכתב הוא זלה"ה: הפסוק מדבר בנזיר, שלא נשמר מהטומאה ובטל ימי ספירות נזרו, דאז מוכח שלא היה צדיק בימי נזרו, דאילו לא חטא וגם הרהרוריו היו בטהרה ונקיות, היה הקדוש ברוך הוא מרחיקו שלא יטמא, כמו שכתוב: "רגלי חסידיו ישמור", ואמרו חז"ל: אפילו בהמתן של צדיקים - אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידם, וזהו ענין הקל וחומר, ומה זה שלא פרש וכו', רצונו לומר, שלא פרש עצמו שלא לצורך רק מן היין נקרא "חוטא" - זה שצער עצמו מכל וכל ואינו מתחרט על חטאיו ביום תעניתו על אחת כמה וכמה, ש"חוטא על הנפש" יקרא, וגם מביא הוא זל"ה משל נאה על זה, והוא כמו הרופא, שהרעיב את החולה לידע חליו למזורו, ולא ירצה אחר כך לעיין חוליו - לא ירפא, אות אשר בודאי חינם הרעיבו ועיניהו נפש. כן הדבר הזה ממש, כי התענית הוא להכניע לבו ולחפש בשכלו איזה חטא בא על ידו, ואם אינו מפשפש במעשיו, אז חינם צער עצמו והתענה, ועתיד ליתן דין על שצער עצמו חינם, וזהו הטעם - על פי רוב - לכל ימי התענית, כגון: בימי סליחות ובעשרת ימי תשובה, כמו שכתוב בש"ע סי' תר"ג וזה לשונו:

טעם התענית בעשרת ימי תשובה

יש לכל אדם לחפש ולפשפש במעשיו בעשרת ימי תשובה ולשוב מהם, וספק עבירה צריך יותר חיפוש מעבירה ודאי, כי יותר מתחרט כשיודע שעשה משאינו יודע, ולכן אשם תלוי צריך להביא דבר יותר ביוקר מאשם ודאי ומן החטאת, עד כאן.

כי הוא צדיק וישר בעיניו, אך ביום שמענה נפשו, נחלש כוחו של יצר הרע ומתגבר כח השכלי. ד. ויתן אל ליבו לשוב בתשובה, ולא כרוב העולם שסוברים, שעל ידי התענית של עשרת ימי תשובה וכמה הפסקות בלי שום קיום דרכי התשובה שיתבאר - מחול לו כל העבירות של כל השנה ביום כפור, זה לא יעלה על הדעת. ה. וכן כמה ביאורים נחמדים מהרב ר' משה אלשיך, על מה שדרשו חז"ל בפסוק - "וכפר מאשר חטא על הנפש", ועל הפסוק: "הראינו את מראיך". ו. ויתבאר שם, שהתעניות הן כמו קרבן, ואיך יתנהג ביום התענית, וענין הצדקה ביום התענית.

ספק עבירה צריך יותר חיפוש מעבירה

כדי שיוכל האדם לפשפש במעשיו צריך הוא את התענית והתבודדות, להכניע לבו ולהתחרט על חטאיו באותו יום, כי אם הוא אוכל ושותה ועוסק בעסקיו, יגבה ליבו ולא יאבה לחפש דרכיו, כי הרי הוא צדיק וישר בעיניו, אך ביום שמענה נפשו, נחלש כוחו של היצר הרע ומתגבר כח השכלי, כי כשזה קם זה נופל, כמו שכתוב בגמרא בתעניתא עד פלגא דיומא כו', ואם אינו מפשפש במעשיו ביום התענית, לא די שאינו פועל כלום בתענית שלו, אלא אף גם מקבל עונש על שצער ועינה עצמו חינם, כמו שאמר הרב ר' משה אלשיך על הפסוק: "וכפר מאשר חטא על הנפש", ואמרו חז"ל: על שצער עצמו מן היין, ואמר ר' אליעזר הקפר - ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא "חוטא", השרוי בתענית מכל וכל על אחת כמה וכמה,

והתשובה היא לפשפש במעשיו ולהתחרט עליהם.

ענין ד' צומות

ענין ד' צומות - כתב הרמב"ם וזה לשונו: מה שאנו מתענים על החורבן שכבר עבר אינו כי אם ליתן אל ליבנו, כי גם מעשינו עתה כמעשיהם אז - ונצומה, בל יבוא עלינו כאשר בא עליהם.

ענין תענית חתן ביום חופתו

אותו הדבר בתענית חתן ביום חופתו, כי באותו יום נמחלו לו עוונותיו, וזה לא יעלה על דעת, שיהיה איזה מחילה בלא עזיבת חטא, לכן מתענה באותו יום לפשפש במעשיו ולהתחרט עליהם.

תענית שמת בו אביו ואמו

בן גם התענית ביום שמת בו אביו או אמו, כדי שהבן יפשפש במעשיו באותו יום ויתחרט עליהם, ועל ידי זה יזכו אביו ואמו, שיעלו אותם לגן עדן למדריגה העליונה, כמו שאמר האר"י זלה"ה, שה"קדיש" שאומרים יתומים כל י"ב חודש הוא, כדי להעלות את אביהם מגהינם לגן עדן, וביום שמת בו אביו ואמו - להעלותם בגן עדן עצמו למדריגה היותר עליונה.

בזוהר פרשת בחוקתי מבואר שפעולה זו, דהיינו: להעלותם למדריגה המעולה, הוא על ידי מעשה הבן - אם הוא זכאי - כמו שאמר, וזה לשונו: ואי האי ברא אזיל באורח מישור ותקון עובדיו ודאי אוקר ליה בהאי עלמא לגבי בר נש ואוקיר ליה בעלמא דאתי לגבי קודשא בריך הוא וקודשא בריך הוא חייס עליה ואותיב ליה כורסייא דיקרא וכו', לכן צריך הבן

הרי מבואר, שתענית עשרת ימי תשובה הם לפשפש מעשיו ולהתחרט עליהם, ולקבל עליו לעזוב אותם עזיבה גמורה, ועל מה שחטא לשעבר - יקבל עליו לקיים כל דרכי התשובה שיתבארו לפנינו בפרקים הבאים אף לאחרים, ואז על ידי הרהור תשובה נעשה צדיק גמור, כי הקדוש ברוך הוא מצרף מחשבה טובה למעשה, וכמו שאמרו בגמרא: המקדש את האשה ואמר לה, על מנת שאני צדיק גמור, אפילו הוא רשע גמור הרי זו מקודשת, שמא הרהר בתשובה ונעשה צדיק גמור ברגע אחד ומוחלין לו עוונותיו כיום כפורים.

טעם התענית שמתענים בערב ראש חודש

זהו התענית דערב ראש חודש שנוהגין להתענות, כי ראש חודש זמן כפרה, ולא יעלה על הדעת, שיכופר לאדם איזה חטא והוא עודנו מחזיק בטומאתו ואינו עוזב את חטאיו עזיבה גמורה, לכן מתענה בערב ראש חודש לפשפש במעשיו ולהתחרט עליהם, ויעזוב אותם עזיבה גמורה, ואז ראש חודש מכפר עוון כפרה.

תענית חלום - טעמו

גם ענין תענית חלום כתב בספר "חרדים" סימן רכ"ו וזה לשונו: דע והבן, שאמרו חז"ל: יפה תענית לחלום כאש לנעורת, לא אמרו - אלא לעושה תשובה עם התענית, לפי שמראין לו חלום, כדי שיפשפש במעשיו, כי התענית במקום חטאת, מה קרבן אינו מועיל בלא תשובה, אף תענית חלום אינו מועיל בלא תשובה,

שחטאת, ואחר כך: "השמיעני את קולך" – בתפילה ובתחנונים, "כי קולך ערב" – לפני הקדוש ברוך הוא כאשר "ומראיך נאווה". מה שאין כן, כשמתפלל לפני הקדוש ברוך הוא בלי תיקון מעשיו, אז לא פעל כלום, אף גם יבקר את פנקסו ויתעוררו המקטרגים יותר מקודם, והאריך האלשיך בזה לתרץ כמה פסוקים בתורה ובנביאים ובכתובים ולקצר אני צריך, ובפרק י' יתבאר מהו ענין התעניות השייכים אל התשובה אחר שקיים דרכי תשובה, ובסמוך יתבאר מה שאמרתי: התענית דומה לקרבן, וב"ראשית חכמה" פ"ד מהלכות תשובה כתב, שענין התענית הוא הכנעה, כמו שכתב: "זבחי אלוקים רוח נשברה" – לשבר החיצונים על ידי שבירות הלב, דלא יתגאה ולא יתענג בתענוגים דעלמא. מובא בזוהר פנחס וזה לשונו: ר' אבא פתח: "זבחי אלוקים רוח נשברה" – כד אתי בר נש לאסתאבא בחובי אמשיך עליה רוח מסאבא מסטרא אחרא ואתגאי על בר נש, [נתרגום: רבי אבא פתח, (תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה וגו'. פסוק זה פירושו, שרצון הקדוש ברוך הוא, אין רצונו בקרבן של אדם על חטאיו, אלא רוח נשברה. ובני אדם לא יודעים מה אומרים. וכך שמענו מהמנורה הקדושה שכאשר בא אדם להטמא בחטאיו, ממשיך עליו רוח מצד הטמאה, ומתגאה על האדם ושולט עליו לכל רצונו. ואותו צד הטמאה מתגבר בכחו ומתחזק, ושולט עליו שיעשה רצונו. בא אדם ושולט עליו להטהר – מטהרים אותו.] וב"רעיא מהימנא" פרק הנזכר, איתא שהיצר הרע דאיהו חושך בהחוטא הוא מתגבר על יצר טוב שאיהו אור, והוא בבית האסורים כענן המכסה את

להרבות אותו היום במצוות ובמעשים טובים בכל מה דאפשר, ויפשפש במעשיו שעשה עד כה, ויתחרט עליהם, ובזה הוא מקיים מצות כיבוד אב ואם.

בשם הזוהר משמע, שהבן מחויב לכבד אביו ואמו במותם יותר מבחייהם, ופשפש מעשיו אי אפשר בלא תענית. זה שאמר: ביום שמת בו אביו ואמו איתרע מזלו של הבן והוא, כי באותו יום בודקים מעשיו ומזכירין עוונותיו. אם הוא זכאי מעלין את אביו ליותר מעלה, ואם הוא חוטא מורידין אותו ממדרגתו, כמו שאמר: ואי האי ברא אזל בדרך תקלה ודאי מבזין אבוהי וקלנה הוא ואיהו ודאי עביד קלנה. לפי זה ראוי ונכון, כשחל יום שמת בו אביו ואמו בשבת, שיתענה בערב שבת או ביום ה' שלפניו, ויפשפש במעשיו ויתחרט עליהם, ולא כמו שכתוב בש"ע סימן תקס"ח שיתענה ביום א', כי מה יועיל התענית והפשפש מעשיו לאביו, שכבר עבר זמן דין אביו בשבת שעבר.

ענין תענית ציבור על כל צרה שלא תבוא

זהו גם כן התענית שגוזרין הציבור על כל צרה שלא תבוא, כמו שכתוב בגמרא: אמר אביי בתעניתא עד פלגא דיומא מעיינא במילי דמתא וכו', הרי זה מבואר, שענין התענית הוא ראשית אל התשובה לענין פשפש מעשיו.

כתב הרב ר' משה אלשיך: זה שאמר הכתוב: "הראיני את מראיך" – רצה לומר, תחילה תקן מעשיך ויהיה צלם אלוקים על פניך כמו שהיית קודם